

Sygn. akt I CZ 110/14

POSTANOWIENIE

Dnia 14 stycznia 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Tadeusz Wiśniewski (przewodniczący)

SSN Wojciech Katner

SSN Hubert Wrzeszcz (sprawozdawca)

w sprawie ze skargi M. D. o wznowienie postępowania zakończonego
prawomocnym postanowieniem Sądu Okręgowego w W. z dnia 11 grudnia 2013 r.,
wydanym w sprawie z wniosku W. D.
przy uczestnictwie M. D.
o podział majątku wspólnego,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym
w Izbie Cywilnej w dniu 14 stycznia 2015 r.,
zażalenia skarżącej
na postanowienie Sądu Okręgowego w W.
z dnia 3 czerwca 2014 r.,

uchyla zaskarżone postanowienie.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 3 czerwca 2014 r. Sąd Okręgowy w W. odrzucił skargę M. D. o wznowienie postępowania, ponieważ nie została ona oparta na ustawowej podstawie wznowienia (art. 410 § 2 k.p.c.).

Z uzasadnienia postanowienia wynika, że M. D. wniosła o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym postanowieniem Sądu Okręgowego z dnia 11 grudnia 2013 r., wydanym w sprawie z wniosku W. D. przy udziale M. D. o podział majątku wspólnego, prowadzonej pod sygn. akt IV Ca .../12. Jako podstawę wznowienia wskazała wykrycie po uprawomocnieniu się przytoczonego postanowienia środków dowodowych w postaci potwierdzeń wpłaty 8 400 dolarów amerykańskich i 10 000 zł na rzecz sprzedającego dom w W. przy ulicy W., dokonanych przez matkę M. D. tytułem darowizny na jej rzecz (art. 403 § 2 k.p.c.).

Podkreślając, że badanie dopuszczalności skargi o wznowienie postępowania obejmuje także ustalenie, czy wskazana podstawa – poza stwierdzeniem, że odpowiada ustawowej podstawie wznowienia – rzeczywiście istnieje, Sąd uznał, że skarga nie została oparta na ustawowej podstawie wznowienia, ponieważ przytoczona w skardze podstawa rzeczywiście nie zachodzi. Zdaniem Sądu M. D. wiedziała o tym, że jej matka dokonała wpłat na rzecz sprzedającego dom przed wydaniem postanowienia w sprawie o podział majątku i mogła przytoczyć tę okoliczność w tej sprawie. Istniała także obiektywna możliwość skorzystania przez nią ze wskazanych środków dowodowych w postępowaniu o podział majątku, ponieważ znajdowały się one w posiadaniu ojca M. D.

W zażaleniu pełnomocnik M. D. zarzucił naruszenie art. 410 § 2 w związku z art. 13 § 2 k.p.c., art. 328 § 2 w związku z art. 361 i art. 13 § 2 k.p.c., art. 233 § 1 w związku z art. 13 § 2 k.p.c. oraz art. 403 § 2 w związku z art. 13 § 2 k.p.c. i wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem, samo sformułowanie podstawy wznowienia w sposób odpowiadający przepisom art. 401-404 k.p.c. nie oznacza oparcia skargi na ustawowej podstawie wznowienia, jeżeli przytoczona podstawa

rzeczywiście nie istnieje (por. postanowienia Najwyższego z dnia 15 czerwca 2005 r., IV CZ 50/05, niepubl., z dnia 15 września 2005 r., II CZ 78/05, niepubl., i z dnia 18 maja 2006 r., IV CZ 36/06, niepubl.). Należy jednak zaznaczyć, że odrzucenie skargi dlatego, że wskazana w skardze podstawa wznowienia nie występuje, jest możliwe jedynie wtedy, gdy nie zachodzą żadne w tym względzie wątpliwości. W przeciwnym wypadku sąd powinien zażądać od skarżącego na podstawie art. 410 § 2 k.p.c. uprawdopodobnienia okoliczności stwierdzających dopuszczalność wznowienia (por. postanowienia Sądu Najwyższego z 5 lutego 2009 r., I CZ 4/09, nie publ., z 18 stycznia 2012 r., II CZ 146/11, nie publ. i z dnia 21 lutego 2013 r., IV CZ 179/12, nie publ.).

Rację ma skarżąca, że w rozpoznawanej sprawie nie było podstaw do uznania, że zachodzi niebudząca wątpliwości sytuacja nieoparcia skargi o wznowienie na ustawowej podstawie. Oznacza to, że niedopuszczalne było odrzucenie skargi na podstawie art. 410 § 1 k.p.c., bez wykorzystania postępowania przewidzianego w art. 410 § 2 k.p.c. Uszło uwagi Sądu, że z przyznanej przez skarżącą okoliczności, iż wskazane przez nią nowe środki dowodowe znajdowały się w posiadaniu jej ojca, nie wynika w sposób niebudzący wątpliwości, że te środki dowodowe były dla niej dostępne przed zakończeniem postępowania, którego wznowienia domaga się, i mogła z nich już wówczas skorzystać. Przez wykrycie w rozumieniu art. 403 § 2 k.p.c. nowego środka dowodowego należy bowiem rozumieć nie tylko powzięcie wiedzy o jego istnieniu, ale także uzyskanie możliwości skorzystania ze środka dowodowego, o którego istnieniu strona wiedziała, gdy toczyło się zakończone prawomocnym orzeczeniem co do istoty sprawy postępowanie sądowe, lecz nie mogła się na niego powołać, gdyż nie wiedziała, gdzie się znajduje (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 marca 2007 r., II CZ 5/07, nie publ.). Zarzut wydania zaskarżonego postanowienia z naruszeniem art. 410 § 1 i 2 k.p.c. należało zatem uznać za uzasadniony.

Nie można także odeprzeć zarzutu skarżącej, że uzasadnienie zaskarżonego postanowienia nie odpowiada wymaganiom art. 328 § 2 k.p.c. Ustalając, że w okresie trwania postępowania, którego wznowienia domaga się skarżąca, istniała obiektywna możliwość przedstawienia przez nią wskazanych

w skardze środków dowodowych, Sąd nie wskazał, na jakiej podstawie dokonał tego ustalenia. Nie odniósł się także do wszystkich okoliczności - w przekonaniu skarżącej – uzasadniających wznowienie postępowania. Zasadności żądania wznowienia postępowania na podstawie art. 403 § 2 k.p.c. – poza wykryciem nowych środków dowodowych – M. D. upatrywała także w nieuzyskaniu przez Sąd Rejonowy w W., w postępowaniu prowadzonym pod sygnaturą I Ns .../11, akt jej sprawy rozwodowej i dołączonych do niej akt sprawy o alimenty, zawierających dokumenty stanowiące dowód w sprawie; w konsekwencji doszło – zdaniem skarżącej – do wydania orzeczenia przez sąd drugiej instancji z pominięciem części materiału sprawy. W tej sytuacji również zarzut wydania zaskarżonego postanowienia z naruszeniem art. 328 § 2 w związku z art. 361 i art. 13 § 2 k.p.c. należało uznać za uzasadniony.

Z przedstawionych powodów Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji postanowienia (art. 398¹⁵ § 1 w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c.).